

ביאורים לכמה מדברי המסורה בפרשת בראשית

(מתוך "אוצרות התורה" להר"י משה צוריאלי)

א,ב – "וחושך (כתיב חסר וי) על פני תהום"

כל "חשך" שבמקרא חסר וי, חוץ מן "וחושך אי זה מקומו" (איוב לח/ט) כי שם מדובר על בית גנזיו של החושך (מדרש חסרות ויתרות) וכמובן שהם מלאים

א,כא – "ויברא אלהים את התנינים"

כתיב חסר י' שניה, לפי שלא נשתייר אלא הזכר בלבד, והנקבה מלוחה ומתוקנת לעתיד לבוא לצדיקים (מדרש חסרות ויתרות, ע"פ ב"ב עד): וכן **מנחת שי** מסביר על גי' פעמים תנינים חסר, ע"פ בראשית רבה ז'.

א,כח – "וכבשֶׁה" (כתיב בלי וי' שניה) - עיין יבמות סה:

ב,ז – "וייצר (כתיב עם 2 י') ה' אלהים את האדם"

מלמד שיש בו יצר טוב ויצר רע (מדרש חסרות ויתרות, ובב"ר יד/ד)

ג,ט – "ויאמר לו איִקָּה"

כתיב בה' בסוף, ה' מקונן עליו "איִקָּה" (מדרש חסרות ויתרות)

ה,ד – "ויהיו ימי אדם... שמונה מאת (חסר וי) שנה"

וי' דברים ניטלו מאדם הראשון בגלל חטא עץ הדעת: זיוו, וחיייו, וקומתו, ופירות הארץ, ופירות האילן, והמאורות. (במד"ר יג/ים) ולכן נרמז בחסרון אות וי'

ו,ד – "המה הגיבורים אשר מעולם"

בדרך כלל כתוב "הם" אבל למעלה מ-40 מקומות בתורה כתוב "המה" בתוספת אות ה' בסוף התיבה. וענינו שבא לציין 'דוקא', כמ"ש הנצי"ב (על שמות ג/ו) בשם שמו"ר ג/ג 'לכה וודאית, אם אין אתה גואלם, אין אחר גואלם'. וכן מצאנו בב"ב פח: בהבדל בין 'אֱלִי ל'אֱלֹהִי', **שתוספת ה"א היא הדגשה חזקה**. כן כל פעם שכתוב 'המה' ולא 'הם'. דוק ותמצא. ע"ע להלן על שמות ט/טז (פ' ורא)

ו,ב – "כי טבת (חסר ב' ווין) הנה"

"שלא היו טובות ממש, אלא היו מטיבין אותן לבעליהן, מתקנין ומקשטין (מדרש חסרות ויתרות, עיי"ש רש"י)